

Turun hallinto-oikeuden päätös

Antopäivä
17.12.2010

Päätösnumero
10/0575/1

Diaarinumero

02256/09/2207

turku äbo

Saap.
Ant.

22-12-2010

Dno

15097 - 2009

Asia Palkkaa vastaavaa korvausta koskeva hallintoriita

Hakija Eeva-Riitta Gylen / OTK Kristiina Tuhkiainen

Vastaaja Turun kaupunki

Hakemus Turun kaupunki on velvoitettava maksamaan kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (viranhaltijalaki) nojalla Eeva-Riitta Gylenille 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Turun kaupunki on lisäksi velvoitettava korvaamaan Gylenin oikeudenkäyntikulut, joiden määrä on tähän mennessä 1 000 euroa, laillisine korkoineen.

Gylen on toiminut lukuvuosina 2001–2009 Aurajoen (nykyisin Nummenpakan) peruskoulussa päätoimisena biologian ja maantiedon tuntiopettajan määräaikaisissa virkasuhteissa. Lisäksi hän on opettanut terveystietoa. Gylen on muodollisesti kelpoinen tuntiopettajan tehtävään. Lukuvuodet 2001–2003 hän on toiminut sijaisena. Lukuvuosina 2003–2009 ottamiselle määräaikaiseen virkasuhteeseen ei ole ollut viranhaltijalaissa säädettyä perustetta.

Mikäli päätoimisuuteen tarvittava tuntimäärä vuosittain täyttyy, eikä viranhaltijalain mukaista määräaikaisuuden perustetta ole olemassa, kunta on velvollinen ottamaan opettajan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen. Gylenin kohdalla työn jatkuminen ei ole missään vaiheessa ollut kyseenalaista. Hänellä on vuosittain ollut reilusti yli päätoimisuuteen vaadittava määrä opetustunteja lukuun ottamatta lukuvuotta 2002–2003, jolloin kouluun ei remontin vuoksi otettu lainkaan uusia oppilaita.

Opiskelijamäärien vaihtelua ei voida käyttää vuosittain toistuvasti määräaikaisuuden perusteena, koska usein työn pysyvyyteen liittyy jonkinasteista epävarmuutta sen jatkuvuudesta pitkälle tulevaisuuteen. Gylen on opettanut pakollisia aineita.

Se, että kunta ei jostain syystä perusta tai täytä lain edellyttämällä tavalla riittävää määrää opettajien vakinaisia virkoja, ei oikeuta ottamaan vastaavaa työtä

tekeviä tuntiopettajia määräaikaisiin virkasuhteisiin, mikäli työ on luonteeltaan jatkuvaa ja pysyvää.

Määräaikaiseksi ottamisen tulee selvästi perustua ennakolta tehtyihin suunnitelmiin, ennusteisiin ja päätöksiin, ja nämä todelliset perusteet tulee myös olla selvästi kirjattuna määräaikaisiin virkamääräyksiin. Tilanteissa, jossa tuntiopettajan työn voidaan kohtuudella tietää jatkuvasti riittävän, kunnalla on velvoite ottaa tuntiopettaja vakinaiseen virkasuhteeseen.

Gylenin palvelussuhdetta ei jatkettu 31.7.2009 jälkeen, koska lakkautettavassa Turun Suomalaisessa Yhteiskoulussa vakituisessa virassa oleva biologian opettaja siirrettiin Nummenpakan koulun biologian opettajan virkaan. Gylen ehti kuitenkin toimia Turun kaupungin palveluksessa useita vuosia ennen kuin päätös koulun lakkauttamisesta tehtiin. Lisäksi Turun kaupunki haki samaan aikaan keväällä 2009 julkisella haulla palvelukseensa kahta uutta biologian opettajaa. Gylen haki molempia paikkoja. Työn pysyvyyttä ja jatkuvuutta osoittaa myös se, että Turun kaupungissa on ollut avoinna useita maantiedon ja biologian opettajan tehtäviä sinä aikana, kun Gyleniä on pidetty määräaikaisessa virkasuhteessa. Kesällä 2009 oli auki myös lukion biologian opettajan tehtävä.

Korvausvaatimus on kohtuullinen, kun otetaan huomioon Gylenille aiheutunut taloudellinen vahinko sekä ennen kaikkea Turun kaupungin toiminta asiassa.

Asian käsittely ja selvittäminen

Opetuslautakunta on antanut selityksen, jossa se on pitänyt Gylenin korvaus- ja oikeudenkäyntikuluvaatimuksia perusteettomina sekä korvausvaatimusta myös määrältään kohtuuttomana, ja vaatinut niiden hylkäämistä. Lautakunta on vaatinut Gylenin velvoittamista korvaamaan kaupungin oikeudenkäyntikulut asiassa laillisine korkoineen.

Lautakunta on selityksessään todennut seuraavaa:

Aurajoen koulurakennus saneerattiin ja laajennettiin 1.8.2001–31.7.2003 välisenä aikana, mistä johtuen kouluun ei lukuvuosina 2001–2002 ja 2002–2003 otettu uusia oppilaita, vaan aikaisemmin aloittaneet oppilaat saivat käydä koulunsa loppuun. Oppilasmäärä oli näinä lukuvuosina 165 ja 72 oppilasta. Lukuvuonna 2003–2004, kun uusia oppilaita taas voitiin ottaa, oppilasmäärä oli 135 ja lukuvuonna 2004–2005 275 oppilasta. Oppilasmäärä saavutti normaalitason eli 365 oppilasta vasta lukuvuonna 2005–2006. Oppilasmäärän vaihtelu aiheutti merkittäviä vaihteluita opettajien opetustuntien määrissä. Erityisesti lukuvuodesta 2003–2004 alkaen lukuvuoden 2005–2006 loppuun asti, jolloin Aurajoen koulu rakentui uudestaan, oppilasmäärän ennakoitiin oli mahdotonta, koska ei tiedetty, kuinka paljon oppilaita tulee hakeutumaan saneerattuun ja laajennettuun Aurajoen yksikköön. Muutosvaiheessa 2001–2006 kouluun oli sijoitettuna yksi biologian ja maantiedon lehtorin virka ja sen lisäksi opetusta antoi yksi määräaikainen tuntiopettaja. Tuntiopettajuutta ei voitu vakinaistaa, koska tuntimäärien vaihtelut olivat vuosittain suuret.

Gylen ei ollut Turun kaupungin palveluksessa lukuvuonna 2003–2004 vaan oli äitiysvapaalla ja hoitovapaalla. Lukuvuosina 2004–2005, 2005–2006 ja 2006–2007 Aurajoen koulun oppilasmäärä alkoi vähitellen vakiintua, jolloin

Gylenille voitiin tarjota 22–27 opetustuntia viikossa. Koulun rehtori nimitti Gylenin määräaikaiseksi tuntiopettajaksi lukuvuonna 2007–2008, koska Gylen oli tuolloin palaamassa äitiysvapaalta. Lukuvuonna 2008–2009 Gylen hoiti vielä vuoden ajan maantiedon ja biologian tuntiopettajuutta, koska oli epävarmaa vielä tässä vaiheessa, mitkä Turun kouluista tullaan lakkauttamaan ja Gylen pyysi saada jatkaa tuntiopettajana.

Nummenpakan koulun Aurajoen yksikössä ei enää 1.8.2009 alkaen tarvittu tuntiopettajaa, koska kouluun sijoitettiin lakkautetun Turun Suomalaisen Yhteiskoulun maantiedon ja biologian opettaja. Gylen on rehtorin mukaan ollut tietoinen siitä, että tuntiopettajan oppituntien määrä tulee vuosittain vaihtelevaan paljon. Gylen on siitä huolimatta pyytänyt suullisesti palkkaamaan hänet tuntiopettajaksi koulun saneeraus- ja laajennusprojektin aiheuttamasta epävarmuudesta ja koulujen lakkauttamisuhasta huolimatta. Jokaiselle Gylenin määräaikaiselle virkasuhteelle on ollut lain mukainen peruste, koska Gylen on nimenomaan pyytänyt saada hoitaa määräaikaisuuksia, jotta hänellä olisi jotain työtä. Edellä mainitut seikat tulee joka tapauksessa ottaa huomioon mahdollisen korvauksen määrää arvioitaessa.

Viranhaltijan ottaminen virkasuhteeseen edellyttää julkista hakumenettelyä. Gylen on hakenut keväällä 2009 ja myös aikaisempina vuosina avoimina olleita biologian ja maantiedon opettajan virkoja, mutta ei ole tullut valituksi.

Opetuslautakunta on antanut myös lisäselvityksen, jonka mukaan biologiaa ja maantietoa on lukuvuonna 2006–2007 opettanut kaksi henkilöä. Tuntiopettajan opetustuntimäärä on ollut 26 viikkotuntia.

Gylen on antanut vastaselityksen. Sen mukaan häntä on nimenomaisesti pyydetty jatkamaan koulun opettajana, minkä lisäksi hän oli kysynyt työnantajalta useaan otteeseen mahdollisuuksia virkasuhteensa vakinaistamiseen. Työn pysyvyyttä osoittaa sekin, että Gylenin jäädessä äitiysvapaalle, hänen tilalleen palkattiin uusi opettaja hoitamaan tehtävää.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus ei tutki hakemusta 31.7.2006 päättyneen ja sitä edeltäneiden palvelussuhteiden osalta.

Hallinto-oikeus velvoittaa, hakemuksen enemmälti hyläten, Turun kaupungin maksamaan Gylenille 7 kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen 1.8.2007 ja sitä seuranneen määräaikaisen virkasuhteen osalta.

Hallinto-oikeus velvoittaa Turun kaupungin suorittamaan Gylenille korvauksiksi tämän oikeudenkäyntikuluista hallinto-oikeudessa 1 000 euroa viivästyskorkoineen. Viivästyskorko määräytyy korkolain 4 §:n 1 momentin mukaan siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut päivästä, jona päätös on ollut asianosaisen saatavissa.

Hallinto-oikeus hylkää Turun kaupungin oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Ratkaisun perustelut

Gylenin palvelussuhteet

Gylen on toiminut Turun kaupungin palveluksessa Aurajoen koulun, 1.8.2006 lukien Nummenpakan koulun Aurajoen yksikön, tuntiopettajana määräaikaissa virkasuhteissa seuraavasti (suluissa opetustuntimäärä):

1.8.2001–31.7.2002	(18)
13.8.2002–31.5.2003	(9)
1.8.2004–31.7.2005	(22)
1.8.2005–31.12.2005	(27)
1.1.2006–31.7.2006	(27)
1.8.2007–31.7.2008	(23)
1.8.2008–31.7.2009	(25)

Gylen on opettanut biologiaa, maantietoa ja terveystietoa.

Valintapäätösten mukaan kahden ensimmäisen nimityksen peruste on vakinaisen biologian lehtorin sijaisuus ja viimeisen nimityksen tilapäinen tarve. Muiden nimitysten osalta määräaikaisuuden syytä ei ole valintapäätöksissä ilmoitettu.

Sovellettavat säännökset

Viranhaltijalain mukaan viranhaltija voidaan ottaa määräajaksi vain viranhaltijan omasta pyynnöstä tai jos määräajaksi ottamisesta on erikseen säädetty taikka tehtävän luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkasuhteeseen kuuluvien tehtävien hoidon järjestäminen tai muu näihin rinnastettava kunnan toimintaan liittyvä määräaikaista virkasuhdetta edellyttävä seikka sitä vaatii. Perusteetta määräajaksi tai ilman perusteltua syytä toistuvasti peräkkäin määräajaksi otetulla viranhaltijalla on virkasuhteen päätyttyä oikeus vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen. Korvausvaatimus on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa virkasuhteen päättymisestä.

Tutkimatta jäävä korvausvaatimus

Gylenin palvelussuhteet eivät ole jatkuneet katkeamatta vaan niissä on ollut eri pituisia taukoja. Kun otetaan huomioon 31.7.2006 päättyneen ja 1.8.2007 alkaneen palvelusuhteen väliin jäävän tauon pituus, Gylenin hallinto-oikeudessa 26.11.2009 esittämä korvausvaatimus on 1.8.2007 edeltävää aikaa koskevien määräaikaisten virkasuhteiden osalta tehty laissa säädetyn kuuden kuukauden määräajan jälkeen ja siten myöhässä.

Gylenin oikeus korvaukseen

Asiassa on arvioitava Gylenin oikeus korvaukseen lukuvuosia 2007-2008 ja 2008-2009 koskevien määräaikaisten virkasuhteiden osalta.

Biologia, maantieto ja terveystieto ovat peruskoulussa pakollisia aineita. Opetuslautakunnan antamista selvityksistä ilmenee, että puheena olevassa koulussa on koulurakennuksen saneerausta ja laajentamista koskevaa kahta lukuvuotta lukuun ottamatta ollut biologian ja maantiedon lehtorin viran haltijan lisäksi koko ajan tarve myös biologiaa, maantietoa ja terveystietoa opettavalle päätoimiselle tuntiopettajalle. Gylenin viimeisen määräaikaisen palvelussuhteen pää-

tyttöä kyseisiä tuntiopettajan tehtäviä on 1.8.2009 alkaen hoitanut lakkautetun Turun Suomalaisen Yhteiskoulun maantiedon ja biologian opettajana toiminut henkilö. Tehtävät, joita Gylen on nimitetty hoitamaan 1.8.2007 alkaen, ovat siten olleet jatkuvia.

Määräaikaisen virkasuhteen laillisuutta arvioitaessa ratkaisevaa on nimityshetken tilanne. Asiassa ei edellä sanottu huomioon ottaen ole ilmennyt, että biologian, maantiedon ja terveystiedon tuntimäärät olisivat vaihdelleet siinä määrin, että tämä olisi voinut olla perusteena puheena olevien virkasuhteiden määräaikaisuudelle. Opetuslautakunnan lausunnossaan virkasuhteen määräaikaisuudelle esittämä peruste, että Gylen on ollut palaamassa Turun kaupungin palvelukseen vanhempainvapaalta, ei ole ollut laillinen peruste nimittää hänet määräaikaiseen virkasuhteeseen. Asiassa ei myöskään ole ilmennyt, että Gylen olisi pyytänyt tulla nimitetyksi nimenomaisesti määräaikaisiin virkasuhteisiin. Lautakunta on lausunnossaan viitannut epävarmuuteen siitä, mitkä Turun kouluista tultaisiin lakkauttamaan kouluverkon kehittämistä koskevan hankkeen yhteydessä esittämättä asiasta kuitenkin tarkempaa selvitystä. Hallinto-oikeus katsoo, että pelkästään mainittu kouluverkkohankkeeseen liittyvä epävarmuus ei ole ollut laillinen peruste nimittää Gylen 1.8.2007 alkaneeseen tai sitä seuranneeseen määräaikaiseen virkasuhteeseen siitä huolimatta, että kouluun on sittemmin siirretty lakkautettavan koulun maantiedon ja biologian opettaja.

Asiassa ei edellä sanottu huomioon ottaen ole ilmennyt, että tehtävien luonne olisi edellyttänyt Gylenin nimittämistä peräkkäisiin 1.8.2007 ja 1.8.2008 alkaneisiin lukuvuoden mittaisiin määräaikaisiin virkasuhteisiin tai että määräaikaisiin virkasuhteisiin nimittämiseksi olisi ollut muu viranhaltijalaissa säädetty peruste.

Gylenin virkasuhde on päättynyt, joten hänellä on oikeus korvaukseen. Hallinto-oikeus on korvauksen määrää harkitessaan ottanut huomioon Gylenin korvaukseen oikeuttavien virkasuhteiden keston kaksi lukuvuotta.

Oikeudenkäyntikuluvaatimukset

Gylenin vaatimus on osittain hyväksytty. Hallinto-oikeuden ratkaisu huomioon ottaen olisi kohtuutonta, jos Gylen joutuisi pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Asian näin päättyessä Gylenin velvoittamiselle korvaamaan Turun kaupungin oikeudenkäyntikulut ei ole perusteita.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki kunnallisesta viranhaltijasta 3 §
Hallintolainkäyttölaki 51 § 2 mom, 74 § ja 75 § 2 mom

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä (Hallintovalitus).

Esittelijä

Katja Sorsimo

Asian ovat ratkaisseet ylituomari Hannu Renvall sekä hallinto-oikeustuomarit Ritva Isomoisio ja Tiina Saari.

Jakelu

Päätös saantitodistuksin Eeva-Riitta Gylen / OTM Kristiina Tuhkiainen
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ
PL 20
00521 HELSINKI

Jäljennös

Turun opetuslautakunta

VALITUSOSOITUS (Hallintovalitus)

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituskirjelmän ja muiden valitusasiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Unioninkatu 16
Helsinki

Puhelin: 010 36 40200
Telefax: 010 36 40382
Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi